

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/137/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819010253
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Homzová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819010253.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Homzovej a sudcov JUDr. Františka Ševčoviča a JUDr. Bc. Milana Husťáka, na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. januára 2020, v trestnej veci K. U. A. pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 4.10.2019, sp.zn. 3T/75/2019 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudok okresný súd podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku obžalovanú K. U. A., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom V.-H. Q., F. XX, prechodne bytom V. 120, bez pracovného pomeru, spod obžaloby pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tak, že

ako matka maloletého S. napriek uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 02.08.2017, sp.zn. 11P/94/2017-101, ktoré v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 09.01.2018, sp.zn. 8CoP/342/2017-167, nadobudlo právoplatnosť dňa 04.02.2018 a vykonateľnosť dňa 08.02.2018 a ktorým súd nariadil návrat maloletého F.Š. do miesta obvyklého pobytu - do Austrálie a matke uložil povinnosť zabezpečiť navrátenie maloletého dieťaťa do troch dní od právoplatnosti uznesenia, v opačnom prípade jej uložil povinnosť po uplynutí tejto lehoty odovzdať maloleté dieťa otcovi, odmieta navrátiť maloletého do miesta jeho obvyklého pobytu - Austrálie, a to aj po tom, čo bola Okresným súdom Košice I, v rámci konania o výkone rozhodnutia, dňa 15.02.2018 vyzvaná na rešpektovanie súdneho rozhodnutia a dobrovoľné splnenie uloženej povinnosti a následne jej uznesením Okresného súdu Košice I sp.zn. 18Em/2/2018 zo dňa 08.06.2018 bola uložená aj pokuta vo výške 500,- €,

oslobodil, pretože tento skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku, ihneď po jeho vyhlásení, do zápisnice o hlavnom pojednávaní podal odvolanie prokurátor. Takto podané odvolanie prokurátor odôvodnil tým, že vo vzťahu k rozhodnutiam Austrálskych justičných orgánov o zverení maloletého otcovi, bez možnosti styku s matkou, sa možno stotožniť s názorom súdu prvého stupňa. Žalovaný skutok sa však netýka rozhodnutí Austrálskeho súdu, ale rozhodnutia Okresného súdu Košice I v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach a verejného záujmu na rešpektovaní právoplatných a vykonateľných rozhodnutí orgánu súdnej moci a právneho stavu nimi nastoleného. Z ľudského hľadiska možno síce považovať konanie obžalovanej ako matky malého dieťaťa za pochopiteľné, avšak ju to nezbaňuje trestnoprávnej zodpovednosti. V trestnom konaní súd ani orgány činné v trestnom konaní nie sú oprávnené posudzovať správnosť a zákonnosť rozhodnutia civilného súdu o navrátení maloletého do krajiny obvyklého pôvodu, ale sú ním viazané a v prípade jeho zavineného nerešpektovania sú povinné vyvodiť príslušnú zodpovednosť. Zákonnosť

predmetného rozhodnutia bola preverená v odvolacom konaní Krajským súdom v Košiciach a následne na základe sťažnosti obžalovanej aj Ústavným súdom SR. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadrila obžalovaná prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ladislava Csakóa tak, že odvolateľ nepoukazuje na žiadne nové skutočnosti, či dôkazy a preto je možné ustáliť, že s týmito odvolacími argumentmi sa už vysporiadal aj súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. V priebehu celého konania zvýrazňovala, že je nesprávny názor odvolateľa, že nemusí byť nariadený výkon civilného rozhodnutia na to, aby konanie páchatela mohlo byť právne kvalifikované ako prečin marenia úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák. Tiež nesúhlasí s názorom, že nariadený odklad výkonu rozhodnutia nemá žiaden vplyv na konanie, z ktorého bola obžalovaná. Práve pre povahu trestného práva ratio ultima v obdobných prípadoch je zrejmé, že keď ani len v civilnom konaní nie je preukázané, že sú dané podmienky na výkon rozhodnutia (inak by ho súd neodložil), ako by mohli byť dané podmienky na vzatie niekoho k trestnoprávnej zodpovednosti. Nariadený odklad výkonu rozhodnutia má nepochybne relevanciu na posúdenie predmetného skutku. Tiež sa nevenovala pozornosť otázke neodovzdania pasu pre syna. Obžalovaná navrhla odvolanie prokurátora postupom podľa § 319 Tr. por. zamietnuť.

Krajský súd na podklade takto podaného odvolania podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom obžalovanej, svedkyne Ing. R. N., prečítaním svedeckých výpovedí X. A. a Ing. C. U., prečítaním zápisnice a listinných dôkazov a celého spisového materiálu tak, ako to vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní. Z takto vykonaného dokazovania boli zistené nasledovné skutočnosti:

Obžalovaná K. U. A. v úvode hlavného pojednávania prehlásila, že sa cíti byť nevinná zo spáchania skutku, ktorý jej bol kladený za vinu. Zároveň využila svoje právo a odmietla vo veci vypovedať. Potvrdila však skutočnosť, že rozhodnutím Okresného súdu Košice I sp.zn. 18Em/2/2018 zo dňa 26.06.2019 bol nariadený odklad výkonu rozhodnutia, ktoré je predmetom trestného konania podľa obžaloby a bola nariadená mediácia, ktorá stále prebieha. Zároveň uviedla, že súd takto rozhodol aj na základe psychologického nálezu zo dňa 01.05.2019 a lekárskej správy zo dňa 03.05.2019, ktoré potvrdili predchádzajúci nález psychologičky p. Dančiakovej, ktorá nedoporučila odlúčenie syna od matky a jeho návrat do Austrálie.

Okresný súd sa po splnení zákonom stanovených podmienok oboznámil so zápisnicou o výpovedi obžalovanej z prípravného konania. Počas tejto výpovede na svoju obhajobu uviedla o.i. skutočnosť, že nemala sa možnosť brániť v rámci konania, ktoré prebehlo v Austrálii pred súdom, kde sa nemohla osobne zúčastniť. Okrem toho do Austrálie so synom nemohla vycestovať, pretože nemala jeho cestovný pas, ktorý zadržieval manžel Ing. C. U., ktorý sa nachádza v Austrálii. Keďže syn je na ňu veľmi naviazaný, nechcela ho nechať samotného na Slovensku pri rodičoch. Zároveň poukázala aj na to, že uplynula platnosť jej víz na vycestovanie do Austrálie. V stretávaní syna so svojim otcom nijakým spôsobom nemá v úmysle brániť, ak manžel pricestuje na Slovensko. Menovaný finančne na syna nijako neprispieva.

Svedkyňa Ing. R. N., sestra obžalovanej, využila svoje právo a v trestnej veci jej sestry pred súdom vypovedať odmietla. Zotrvála však na obsahu predchádzajúcej výpovede, s ktorou sa okresný súd po splnení zákonom stanovených podmienok oboznámil jej prečítaním. Obžalovaná k tejto výpovedi dodala, že všetky informácie, ktoré popisovala svedkyňa obšírne vo svojej výpovedi, čerpala výhradne z jej rozprávania a telefonických rozhovorov.

Súd sa oboznámil aj s obsahom zápisníc o výsluchu svedkov X. A. a Ing. C. U.. Ing. C. U. vo svojej výpovedi o.i. potvrdil skutočnosť, že doposiaľ zadržíava pas maloletého dieťaťa, ktorú skutočnosť presvedčivo nezdôvodnil.

Súd sa oboznámil aj s celým ďalším spisovým materiálom a po takto vykonanom dokazovaní dospel k nasledujúcim záverom:

Prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona sa dopustí ten, kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v civilnom procese, smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody alebo kto marí výkon neodkladného opatrenia uloženého v civilnom procese na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že rozhodnutie v dôsledku konania páchatel'a nie je vykonané a vykonať ho nie je možné alebo len s veľkými ťažkosťami resp. za podstatne sťažených podmienok.

Predmetom konania pred Okresným súdom Košice I sp.zn. 11P/94/2017 nepochybne nebolo rozhodovanie o výchove a výžive dieťaťa ani o styku rodičov s dieťaťom a nešlo o konanie o starostlivosti o maloletých, ale išlo o špecifické konanie o návrat do krajiny obvyklého pobytu, v ktorom úlohou súdu bolo posúdiť, či došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu dieťaťa.

Maloleté dieťa má právo poznať a stretávať sa s obidvoma rodičmi, budovať si s nimi vzťah, pretože sa jedná o najbližšie osoby v jeho živote. V tomto smere by mali obaja rodičia nájsť vzájomnú dohodu a konať výhradne v záujme dieťaťa. Ako vyplýva z ustanovenia čl. 5 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V tomto smere musia postupovať aj orgány činné v trestnom konaní, súdy a subjekty poskytujúce pomoc obetiam, ktoré sú povinné v prípade obzvlášť zraniteľnej obete, ktorou je dieťa, prihliadať na najlepší záujem dieťaťa (§ 3 ods. 8 Zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Rovnako túto povinnosť upravuje v čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach detí, podľa ktorého záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch, týkajúcich sa detí. Medzinárodné zmluvy a dohovory v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky majú v tomto smere prednosť pred zákonmi.

V prejednávanej príhode je z vykonaného dokazovania zrejmé, že svedok Ing. C. U. neposkytol dostatočnú súčinnosť pre návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu, nakoľko neposkytol matke cestovný pas dieťaťa bez vysvetliteľného dôvodu, čím by jej takto umožnil dokázať, že sa s dieťaťom mieni skutočne vrátiť do Austrálie, a to ešte v čase, keď mala platné víza na vycestovanie. Nezanedbateľnou je aj skutočnosť, že austrálske justičné orgány opakovane rozhodli v podstate o absolútnom odňatí dieťaťa jeho matke a o absolútnom zákaze styku matky s dieťaťom pod hrozbou uväznenia, ak sa k dieťaťu čo i len priblíži. Je na posúdenie, či takéto rozhodnutie nie je v rozpore so slovenským právnym poriadkom.

Posudzujúc základné znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu mal okresný súd za to, že v zmysle zaužívanej súdnej praxe (napr. rozsudok NS SR 5Tdo 24/2010) neboli naplnené konaním obžalovanej všetky zákonom stanovené znaky tejto skutkovej podstaty. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že trestnoprávne opatrenia sú posledným, teda krajným riešením posudzovaných vzťahov a porušenia povinností s tým, že prv musia byť použité všetky dostupné opatrenia civilnoprávneho charakteru smerujúce k výkonu rozhodnutia. Zo znenia citovaného ustanovenia totiž vyplýva, že zákon predpokladá prebiehajúci výkon takéhoto rozhodnutia s tým, že páchatel' koná tak, aby tento výkon rozhodnutia zmaril. Výkon rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Košice I sp.zn. 11P/94/2017 zo dňa 02.08.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8CoP/342/2017 zo dňa 09.01.2018 totiž bol súdom nariadený až dňa 12.04.2019. Udelenie pokuty vo výške 500 € uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 08.06.2018 nemožno teda považovať za opatrenie v rámci prebiehajúceho výkonu rozhodnutia, ale išlo o reakciu na nesplnenie uloženej povinnosti reagovať na výzvu súdu, z akého dôvodu nerešpektuje citované právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Košice I, ako to vyplýva z obsahu výzvy na vyjadrenie zo dňa 15.02.2018 a príslušného poučenia k tejto výzve.

Vychádzajúc z aktuálnych psychologických nálezov nadväzujúcich na správu z psychologickkej konzultácie vypracovanej psychologičkou Silviou Dančiakovou v mesiaci jún 2018 (č.l.102 spisu), ktorá konštatovala, že s ohľadom na vek dieťaťa so zreteľom na zabezpečenie jeho zdravého psychického vývinu je nemysliteľné odlúčenie syna od matky, Okresný súd Košice I uznesením sp.zn. 18Em/2/2018 zo dňa 26.06.2019 (čl. 183 spisu) nariadil odklad výkonu predmetného rozhodnutia Okresného súdu

Košice I na dobu 6 mesiacov. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.07.2019. Z tohto rozhodnutia nepochybne vyplýva, že nemohli byť naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu, pretože neboli ani započaté a ani uplatnené všetky prostriedky civilného práva na dosiahnutie účelu, pre ktorý bolo dotknuté rozhodnutie vydané. Až keby obžalovaná vyvinula akékoľvek konanie smerujúce k zmareniu nariadeného výkonu rozhodnutia, bolo by možné hovoriť o trestnoprávnej zodpovednosti. Je zrejmé, že aj odkladom výkonu rozhodnutia súdy rešpektujú znenie medzinárodných dohovorov, Ústavy SR, ale aj platných zákonov Slovenskej republiky, smerujúcich k naplneniu záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a k plnému zachovaniu jeho práv.

Na základe uvedených skutočností preto okresný súd po vykonanom dokazovaní vyslovil, že skutok, pre ktorý je obžalovaná za daného stavu a za súčasnej situácie trestne stíhaná, nie je trestným činom a preto ju v súlade s ust. § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby v celom rozsahu oslobodil.

Z uznesenia Okresného súdu Košice I zo dňa 26.6.2019 sp.zn. 18Em/2/2018 vyplýva, že okresný súd nariadil odklad výkonu rozhodnutia, a to uznesenia Okresného súdu Košice I sp.zn. 11P/94/2017 zo dňa 2.8.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8CoP/342/2017 zo dňa 9.1.2018 na dobu 6 mesiacov. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.7.2019. Z tohto rozhodnutia okresného súdu je zrejmé, že dôvodom na takéto rozhodnutie bol psychologický nález zo dňa 1.5.2019 a lekárska správa zo dňa 3.5.2019. Obidvom rodičom súd uložil povinnosť navštíviť mediátora za účelom uľahčenia riešenia konfliktných situácií v rodine. Z toho je zrejmé, že situácia medzi rodičmi dieťaťa ohľadne maloletého dieťaťa nie je jednoduchá, rozhodujúci je zdravotný stav a záujem maloletého S. U. na jeho zdravom vývine. Prokurátor podal obžalobu 1.8.2019, keď už poznal právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Košice I sp.zn. 18 Em/2/2018 o nariadení odkladu výkonu rozhodnutia.

Okresný súd sa vysporiadal pri svojom rozhodnutí so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami pre posúdenie otázky viny, či neviny obžalovanej . Svoje rozhodnutie následne náležite odôvodnil a zdôraznil, že žalovaný prečin je úmyselným trestným činom. Nebola naplnená subjektívna stránka konania obžalovanej , pretože otec dieťaťa neposkytol matke cestovný pas dieťaťa, a to ešte v čase, keď mala platné víza na vycestovanie. Nemožno nehodnotiť právoplatné uznesenie Okresného súdu Košice I sp.zn. 18 Em/2/2018 zo dňa 26.6.2019 o nariadení odkladu výkonu rozhodnutia, ktoré má vplyv na posúdenie závažnosti žalovaného prečinu.

V postupe okresného súdu odvolací súd nezistil žiadne pochybenie, s jeho rozhodnutím sa plne stotožnil, a preto odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Z týchto dôvodov bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.